

at det kræver saa mange Penge; men naar det hedder sig, at man skal tage alle medr og at det er en Samfundsopgave at forsørge de Folk, som komme til Skade ved Ulykkestilfælde under Udførelsen af deres Arbejde, er det ogsaa nødvendigt, at det bliver Staten, som skal gøre det, saa kan det ikke ordnes paa anden Maade. Derved vilde der imidlertid forvoldes en Ulykke, som man sikkert vilde gyse tilbage for, hvis man kom dertil; thi derved vilde man tage Ansvarsfølelsen bort fra Arbejderne og Arbejdsgivere. De ville ogsaa se, at hvor man har gjort saadanne Forsøg, er det blevet den Anstødsten, man er snublet over; den kan man ikke komme over. Der ligger deri en saa stor Fare, at vi ikke skulle udsætte os for den mere end absolut nødvendigt. Jeg ved ikke, om det blev ligefrem fastslaaet, men saa meget ved jeg, at man i et af vore Nabolande, i England, har været inde paa den Betragtning, at man, fordi man ikke vilde have Ansvarsfølelsen svækket hos Arbejdsgiverne skulde forbyde dem at unddrage sig deres personlige Risiko ved at overføre den paa Forsikringsselskaber, fordi man ikke vilde have, at Arbejdsgiveren skulde være uinteresset i, hvorvidt der skete Ulykkestilfælde i hans Forretning eller ikke. Dette Spørgsmaal om en Garanti for den skadelidte Arbejder er jo kun en lille Sag i Forhold til, hvad der paahviler Staten paa andre Omraader, men jeg har altid været en absolut Modstander af at gøre dette til en Statsopgave. Jeg har altid ment, at det var det fornuftigste her inden for de nødvendige Grænser at sige til Arbejdsgiverne: I maa selv tage Ansvaret paa eder, selv hæfte for de Ulykker, der ske, selv betale eders Arbejdere den Erstatning, der med Rimelighed kan ydes dem, naar de komme til Skade ved en Gerning, som udføres for eders Regning og for eders Fortjenestes Skyld. Det vilde efter min Mening være den naturligste Maade at ordne den Sag paa. Jeg ved ikke, om det er de Herrers Mening, som anke over, at der saaledes sættes Skel imellem Arbejderne, og at man ikke tager alle med, at man skulde have sagt til Landbrugets Arbejdsgivere, at de ogsaa skulde betale for de Ulykker, der ramte deres Arbejdere under Udførelsen af deres Erhverv. Jeg veed ikke, om det er ad den Vej de ville komme til Ensartethed, om de ville give denne Lov en saadan Udstrækning; den paalægger jo ifølge sit Princip ikke Staten en eneste Øres Udgift med Undtagelse af det Par

Styvere, som bleve nævnte her i Gaar, til et Par Embedsmænd, men som det i denne Forbindelse ikke er værd at tale om. Jeg ved ikke, om det er Opgaven, at vi skulle søge at udvide dette Lovforslag saaledes, at det bliver samtlige Arbejdsgivere her i Landet, der skulle være ansvarlige for den Skade, der maatte ramme deres Arbejdere. Er det de Herrers Mening, og tro De, at Landbrugerne ville paatage sig disse Udgifter og have Raad dertil, skulle De ikke et eneste Øjeblik komme til at savne min Stemme. Jeg skal med største Fornøjelse føje Dem og se at gøre Ret og Skel mod alle; men jeg har den Tro, at det ikke kan være tilraadeligt eller forsvarligt under de nuværende Landbotorhold at paalægge Landboerne en saadan Udgift. Men naar det forholder sig saaledes, hvorfor ville saa de Herrers sætte sig imod, at nogle andre af Landets Arbejdsgivere komme til at bære en Byrde, som ikke kan fornærme de Herrers det allerfjerneste? Det er kun de Arbejdsgivere, hvem denne Byrde bliver paalagt, som ville komme til at bære den. Det ærede Medlem for Viborg Amts 3dje Valgkreds (Sloth) — det var vistnok dette ærede Medlem — oplyste os rigtignok om, at dette kun var en Omvej. Det kan dog være, at jeg gør dette ærede Medlem Uret, og at det var det ærede Medlem for Aarhus Amts 1ste Valgkreds (Leth-Espensen), der sagde det. Det var en Omvej, fordi det var Landbrugerne, der dog til sidst kom til at svare den Skadeserstatning, som de industridrivende kom til at yde, idet de saa kom til at betale de producerede Varer saa meget dyrere; men jeg synes dog, at det er stillet noget for kunstigt op, at det skulde være Landbrugerne, som kom til at betale Erstatningen; jeg kan ikke følge med der. Jeg forstaar ikke de Herrers Modstand, eller hvorfor man ikke skulde kunne vedtage en saadan Lov, fordi den ikke tager alle med. Hvis den Betragtning var rigtig, at man ikke kunde gavne nogle uden ogsaa at gavne de andre paa samme Maade og i samme Maal, synes jeg, at man efter den Metode, om jeg maa bruge et Eksempel, lige saa godt kunde sige, at man ikke kunde give en hungrig Mand et Stykke Brød uden først at have forvissat sig om, at der ikke ogsaa var andre hungrede. Jeg ved ikke, hvor man kommer hen med den Betragtning, at man absolut skal gøre det samme mod alle, som man gør mod nogle, og det kan dog vel ikke bestrides, at de Erhverv, der falde ind under denne Lov, have de fleste og navnlig de største Ulyk-